

Od Deklaracji do działania – Sprawozdanie z pierwszego Spotkania Ambasadorów Europejskiego Stowarzyszenia Farmaceutów Szpitalnych w sprawie wdrażania postanowień Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej.

Europejskie Stowarzyszenie Farmaceutów Szpitalnych (European Association of Hospital Pharmacists w skrócie: EAHP) jest organizacją, która zrzesza farmaceutów szpitalnych z 35 państw członkowskich i reprezentuje ich na arenie międzynarodowej. Podstawową misją Stowarzyszenia jest reprezentowanie i rozwój zawodu farmaceuty szpitalnego w Europie, poprzez dążenie do ciągłej poprawy usług farmaceutycznych świadczonych przez nich w szpitalach i innych placówkach zdrowotnych. Jednocześnie EAHP podkreśla, że szeroko rozumiane podniesienie jakości usług farmaceutycznych wpływa znacząco na poprawę opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa farmakoterapii i wyników pacjentów, którzy korzystają ze świadczeń zdrowotnych.

Realizowanie usług farmaceutycznych w szpitalach na jednakowym poziomie w każdym kraju członkowskim jest bardzo trudne do wykonania, a poważnymi barierami są: różnorodność prawna, organizacyjna, kulturowa, finansowa i społeczna. Potrzeba wprowadzenia wspólnych standardów dla farmaceutów szpitalnych, które mogłyby zostać wdrożone na poziomie każdego kraju członkowskiego, zaowocowała sformułowaniem dokumentu Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej, której ostateczne brzmienie zostało zaakceptowane podczas Europejskiego Szczytu Farmacji Szpitalnej (14-15 maja 2014, Bruksela). W procesie tworzenia dokumentu oprócz przedstawicieli farmaceutów państw członkowskich udział brali także przedstawiciele pozostałych zawodów medycznych (lekarzy, pielęgniarek) oraz grupy pacjentów. Efektem ich konsultacji są 44 założenia Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej, które zostały uporządkowane w sześciu rozdziałach, ukierunkowanych na różne aspekty działalności farmaceutów szpitalnych.

W aktywnym wdrażaniu założeń Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej w każdym państwie członkowskim największą rolę odgrywają organizacje, stowarzyszenia i towarzystwa krajowe (w Polsce np. Naczelna Izba Aptekarska), których działalność zmierza do realizacji celów, które są spójne z misją EAHP. Jednym z elementów planu wdrożenia 44 założeń Deklaracji, było powołanie ambasadorów z każdego kraju członkowskiego, którzy mają za zadanie ułatwić wymianę informacji między EAHP, a organizacjami krajowymi i pomóc w opracowaniu narzędzi i strategii, które mogą wspomóc wdrożenie Deklaracji farmaceutom szpitalnym.

Pierwsze spotkanie ambasadorów odbyło się 15 października 2016r. w Brukseli. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele 26 krajów oraz Przewodnicząca EAHP Joan Peppard. Zebranie rozpoczęło się od aktywnego udziału każdego z ambasadorów, którzy musieli przedstawić pozostałym uczestnikom prezentację dot. sytuacji farmacji szpitalnej w swoim kraju. W czasie prezentacji zwracano uwagę m.in. na następujące trudności: ograniczone dofinansowanie aptek szpitalnych; zbyt mała ilość zatrudnionych farmaceutów w stosunku do zakresu obowiązków nałożonych na aptekę szpitalną; brak regulacji prawnych zobowiązujących dyrekcję szpitali do zapewnienia farmaceutom odpowiednich warunków i określenia szczegółowego zakresu ich obowiązków; trudności w dostępie do dokumentacji medycznej i w realizacji zadań farmaceuty klinicznego; brak kursów specjalizacyjnych; niejednoznaczne regulacje

prawne w zakresie udziału farmaceutów w badaniach klinicznych oraz wiele innych. Omówione prezentacje wywołały bardzo intensywną dyskusję pomiędzy uczestnikami.

W czasie spotkania określono także szczegółowe zadania ambasadorów oraz przeprowadzono warsztaty, w czasie których uczestnicy mieli za zadanie wybrać priorytetowe dla swojego kraju założenia Deklaracji oraz dokonać grupowej oceny organizacji państwowych (w tym także organów władzy państwowej, uczelni wyższych, grupy pacjentów, mediów), które odgrywają istotną rolę w możliwości wdrożenia postanowień Deklaracji na szczeblu krajowym. Dla większości ambasadorów kluczowe są działania Ministerstw Zdrowia, które wpływając na krajowe ustawodawstwo prowadzą do konieczności stosowania określonych standardów w zakresie farmacji szpitalnej i klinicznej. Dużą rolę przypisano także Izbom Aptekarskim, które wspierają farmaceutów m.in. w podnoszeniu ich roli w interdyscyplinarnym zespole ds. bezpiecznej farmakoterapii.

Spotkanie ambasadorów było także okazją do prezentacji planu wdrożenia, pomysłów i narzędzi, które mogą ułatwić implementację postanowień Deklaracji Szpitalnej. Wśród działań planowanych przez EAHP są:

- opracowanie materiałów (ulotek, newslettera, ankiet), które zwiększą świadomość na temat Deklaracji,
- określenie ośrodków doskonalenia: szpitali, które wyrażą chęć prowadzenia szkoleń dla farmaceutów z innych szpitali (w kraju i za granicą) w zakresie procedur, które są zgodne z postanowieniami Deklaracji,
- zgromadzenie analiz przypadków i dokumentacji, opartej na doświadczeniach farmaceutów szpitalnych, które mogą okazać się pomocne dla farmaceutów w innych szpitalach w kraju i za granicą,
- opracowanie narzędzi do samooceny, które pozwolą każdemu farmaceucie określić indywidualny poziom wdrożenia Deklaracji,
- utworzenie strony internetowej, która będzie bazą wszystkich dokumentów, materiałów i narzędzi ułatwiających wprowadzenie założeń Deklaracji.

Pierwsze Spotkanie Ambasadorów było przede wszystkim spotkaniem organizacyjnym, wstępem do wymiany doświadczeń i początkiem do dalszej intensywnej wymiany informacji między organizacjami krajowymi, a EAHP. EAHP jako organizacja reprezentująca grupę zawodową farmaceutów szpitalnych jest kolejnym bardzo ważnym głosem w walce o poprawę jakości usług farmaceutycznych w szpitalach i podnoszenie roli farmaceutów szpitalnych i klinicznych. Utworzenie Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej i wsparcie farmaceutów we wdrożeniu jej postanowień na poziomie krajów członkowskich jest kolejnym dowodem na aktywne działania naszej grupy zawodowej, dla której nadrzędnym celem powinny być przede wszystkim najwyższa jakość opieki zdrowotnej pacjentów i ich bezpieczeństwo.